

Månadsbrev Februari 2009

Under föregående år tog BRIS (Barnens rätt i samhället) emot ca 22.000 samtal. Nästan vart tionde samtal kom från barn som berättade att dom blivit slagna av föräldrar i hemmet. Detta är dystra siffror att ta del av trettio år efter att lagen om förbud att aga barn infördes i Sverige och 20 år efter FN:s Barnkonvention.

Psykisk misshandel är svårare att upptäcka, men kan givetvis vara minst lika kränkande och plågsamt för det drabbade barnet som fysisk misshandel. Enligt rapporten kombineras våldet med psykiskt våld där barnen får höra att de är oälskade och värdelösa och att det är därför de blir slagna.

Barnen har i samtalen berättat både om slentrianmässigt våld, där de dagligen blir slagna och ibland även med tillhyggen som skärp och käppar, men också om mer tortyrliknande våld. En del barn berättar om hur de blir skakade och slagna tills de tappar medvetandet, skriver Bris i sin årsrapport.

Ett av fem barn uttrycker någon form av oro. Det kan vara oro och ångest hos barn som lever med våldsamma eller missbrukande föräldrar, oro för kamrater eller ångest som uttryck för psykisk ohälsa.

En del barn upplever att de blir svikna av samhället. När de har berättat för andra vuxna, som lärare eller personal inom socialförvaltning, om misshandeln så har de inte fått någon reaktion.

Denna rapport baseras på samtal från barn som själva kan vittna om kränkningar och våld – när de vågar. Många barn berättar mer om de får vara anonyma, eftersom de är rädda för att föräldrarna blir anmälda, vilket skulle försämra relationerna ytterligare.

Tanken går även till de barn som är för små att kunna berätta om misshandeln. Enligt BRÅ:s (Brottsförebyggande rådet) rapport 2000:15 (publicerad år 2000), hade den polisanmälda misshandeln av barn i åldern 0-6 år ökat kraftigt i Sverige under 1990-talet. De brott som begåtts av en gärningsman som är bekant med barnet har till exempel mer än flerdubblats mellan åren 1990 och 1998 (från 330 anmälda brott till 709).

Statistik som redovisas på Rädda Barnens hemsida visar att antalet anmälningar ökade under första halvåret 2007 med 15 procent jämfört med samma period 2006. Förra året ledde endast 6 procent av polisanmälningarna till åtal.

Vad kan man göra för att minska detta osynliga och grymma våld?

Först och främsta handlar det om att öppna ögonen och VÅGA SE. Att vara medveten om att barn far illa utan att agera innebär att man själv gör sig skyldig till barnmisshandel. Således bör vi medverka till att öka kunskapen om detta. Enligt flera studier har det visat sig att man t.ex. kan minska barnmisshandel genom föräldrautbildning.

Vi som jobbar i vården tillhör dessutom de yrkeskategorier som enligt lag är tvingade att anmäla varje misstanke om barnmisshandel. Enligt lagstiftningen ska personal inom förskolan, skolan, vården och även polisen göra en anmälan till socialtjänsten redan vid misstankar om sådana förhållanden som kan innebära att socialtjänsten behöver ingripa till ett barns

skydd. För att öka kunskapen om denna anmälningsskyldighet har Socialstyrelsen nyligen givit ut handboken "Anmälningsskyldighet om missförhållanden som rör barn".

I handboken påpekas att man inte bör "vänta och se" om det finns misstankar om att ett barn far illa. I stället bör man direkt göra en avvägning av vad som kan bli konsekvenserna för barnet om man inte anmäler till socialtjänsten. Det finns däremot ingen lagstadgad skyldighet för socialtjänsten att anmäla ett misstänkt fall av barnmisshandel vidare till polisen, men sekretesslagstiftningen lägger inga hinder i vägen för detta.

"Detta borde alla veta om barnmisshandel" är en kortfattad skrift som har givits ut av Rädda Barnen. Skriften innehåller information om vad som är barnmisshandel, såväl fysisk som psykisk. Den beskriver också vilka varningssignaler man ska vara uppmärksam på hos barn och vad man ska och kan göra om man misstänker att ett barn far illa. Många vuxna känner sig osäkra på om de ska anmäla att ett barn far illa, kanske för att man inte vill blanda sig i andra personers familjeförhållanden. Skriften tar därför upp betydelsen av att anmäla barnmisshandel och vad som händer efter det att man har gjort en anmälan. I broschyren finns också uppgifter om vart man kan vända sig för att tala med någon professionell om att ett barn far illa.

Skriften kan kostnadsfritt laddas ner från Rädda barnens webbplats, www.rb.se.

*Må väl i vardagen hälsar Riksföreningens styrelse gm
Agneta Brandt, Ordförande.*